

Groene sectororiëntatie voor vmbo'ers

'Iets voor jou?'

Een enkeling weet nog niet wat hij later wil worden. Anderen hebben al wel een idee: voetballer, advocaat of in de zorg aan het werk. De groene PSO Ideeënbox laat vmbo-leerlingen andere mogelijkheden zien: die in de groene sector.

De leerlingen van de tweede klas basisberoepsgerichte leerweg van het Montessori College in Nijmegen hebben een menukaart gemaakt, decoratie bedacht, een welkomstwoord voorbereid. Ze hebben een sollicitatiebrief geschreven waarin ze aangaven of ze bijvoorbeeld ober willen zijn, in de keuken willen koken of de decoraties willen aanbrengen. Vanmiddag zijn de sollicitatiegesprekken. Volgende week leren ze de echte praktijk kennen tijdens een dagdeel stage in een lunchroom. Over twee weken

moeten ze alles zelf doen als hun ouders een lunch komen nuttigen op school. De lunchroom is een van de veertien arbeidsgebieden waarmee de school de leerlingen middels projectonderwijs laat kennismaken. Het Montessori College is een niet-groen vmbo. Leerlingen gaan veelal verder in de richting zorg en welzijn of economie. De sectoren die het hardst leerlingen kunnen gebruiken, techniek en groen, liggen weinig in hun blikveld. Daarom besloot kernteamcoördi-

Kenan (links) en Virginia: "De lesbrieff is gevarieerd. Er zijn filmpjes, opdrachten, theorie en soms moet je wat doen"

Lobke van Oorschot van LTO Nederland: "Kinderen kennen het groen niet meer van huis uit, dus moeten wij dat op een andere manier bij ze onder de aandacht brengen"

nator Mari Veld twee jaar geleden om de PSO Ideeënbox voor techniek in te gaan zetten en sinds dit jaar werkt de school ook met de PSO Ideeënbox voor groen (PSO: praktische sectororiëntatie, zie kader).

Smaak en kleur

De opdrachten uit de groene Ideeënbox voor de wereld van Voeding en Gezondheid sluiten goed aan

bij het thema lunchroom. Door die opdrachten ontdekken de leerlingen hoe Vifit wordt gemaakt, wat de schijf van vijf is, dat je op een verpakking kunt lezen wat er allemaal in zit en wat de functie van de verpakking is. De leerlingen hebben in het open leercentrum filmpjes bekeken over werken in de voedingsindustrie. Ze waren verbaasd dat de mayonaise eerst geproefd werd voor die de potten inging. Ze keken met ontzag naar de grote machines en de enorme melkvaten. Ze zagen filmpjes van mensen die in de voedingsindustrie werken: procesoperator Kenneth die machines bedient en jongens opleidt en het fijn vindt om in ploegendienst te werken, laborant Daan die onderzoek doet naar smaak, kleur en textuur van voedingsproducten en Tamara die ervoor zorgt dat het personeel het naar de zin heeft en dat alles op tijd de fabriek verlaat. En steeds is de vraag aan de leerlingen: wat moet je goed kunnen voor dit werk en, is dit iets voor jou? Geen van de leerlingen die ik spreek denkt dat de voedingsmiddelenindustrie iets voor hem of haar is. Kenan heeft gesolliciteerd als ober voor de lunchroom, het lijkt hem leuk om te bedienen, hij werkt graag met mensen. Maar niet in de voeding. Virginia wil gaan koken in de lunchroom, maar werk in de voedingsmiddelenindustrie lijkt haar niets. Abigail vond het

leuk om bij het vak beeldende vorming een verpakking te maken voor kindvriendelijke spinazie; als ze in de voeding zou willen werken, dan zou het als kok zijn: zelf leuke creatieve recepten bedenken. Ze wil later een creatief beroep, maar dan toch liever in de zorg. Meryem wil advocaat worden en Morad vindt maar één ding leuk: voetballen. "Maar gister zei je nog dat ober je wel wat lijkt", zegt meester Veld. Oh ja, dat is ook zo.

Vijf werelden

De groene PSO Ideeënbox moet de groene sector zichtbaar maken bij vmbo-kinderen. Dat wil de groene sector zelf en dat wil ook het groen onderwijs. Uit onderzoek in 2005 bleek dat slechts 10-15 procent van de niet-groene vmbo-scholen aan groene PSO doet. Die leerlingen maken dus wel kennis met zorg en welzijn, met handel en economie en met techniek, maar niet met groen. Toen Jannie Takkebos projectleider werd om deze groene sectororiëntatie in te vullen, onderzocht ze of scholen behoefte hadden aan groene sectororiëntatie. Dat bleek breed het geval te zijn. Dat was het moment om in navolging van de PSO

Leerlingen maakten wel kennis met zorg en welzijn, handel en economie en met techniek, maar niet met groen

VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE PSO IDEEËNBOX GROEN:

- LTO Nederland
- Productschap Zuivel
- Het Bosschap, Staatsbosbeheer, It Fryske Gea
- de sociale partners in de Cumelasector

DE PSO IDEEËNBOX GAAT OVER VIJF GROENE WERELDEN:

- groene ruimte en techniek
- plant
- dier
- voeding en gezondheid
- creativiteit en groen (bloem en design)

DE OPBOUW HEEFT STEEDS DEZELFDE VOLGORDE:

- informeren over de diversiteit van sector
- inspireren met doe-opdrachten; leerlingen laten ervaren wat het werk inhoudt
- interesseren door de vraag te stellen: is dit iets voor jou?

HET VERVOLG: NETWERKEN

Scholen, ook vmbo groen-scholen, kunnen de Ideeënbox gratis aanvragen. Inmiddels hebben zo'n negenhonderd 'grijze' vmbo-scholen dit gedaan. Over een jaar loopt het project af. Dan wil projectleider Jannie Takkebos dat de box geëvalueerd is en waar nodig aangepast. De bedoeling is dat het project dan zonder projectleiding doorgaat, in de vorm van netwerken van groene en grijze scholen en groene en grijze bedrijven in de regio. Groene scholen kunnen grijze scholen waar nodig ondersteunen en de bedrijven kunnen zorgen voor excursies, gastlessen en andere input. Meer informatie: Jannie Takkebos: jtakkebos@aequor.nl.

De school in Nijmegen integreert de opdrachten uit de vijf groene werelden in projectonderwijs

Ideeënbox voor techniek de PSO Ideeënbox voor groen te maken. De box is gevuld met ideeën vanuit het bedrijfsleven. De groene sector heeft de inhoud geleverd. "Het was voor ons meteen duidelijk dat we eraan wilden meewerken", vertelt Lobke van Oorschoot van LTO Nederland. "Kinderen kennen het groen niet meer van huis uit, dus moeten wij dat op een andere manier bij ze onder de aandacht brengen. Het vmbo is het voorportaal van het mbo, dus daar beginnen we. Bovendien is het een instrument voor docenten die zelf vaak ook ver van het groen af staan." Van Oorschoot verzamelde bestaand materiaal dat al gemaakt was voor het onderwijs voor de werelden van plant en dier: filmpjes, modules, internetlinks en contactpersonen. Scholen en docenten kunnen zelf bedenken hoe ze gebruikmaken van het materiaal. Takkebos is verrast door de manier waarop ze dit in Nijmegen doen. Hier integreren ze de opdrachten uit de vijf groene werelden in projectonderwijs rond veertien arbeidsgebieden. Zo komt in het arbeidsgebied 'recreatie' de wereld van groene ruimte en techniek naar voren en in het arbeidsgebied 'ouderenzorg' krijgt groen en creativiteit een plek.

Voor een cijfer

Het Montessori College in Nijmegen werkt nog maar pas met de groene Ideeënbox en nog niet alle werelden zijn aan de orde geweest. Maar Mari Veld is dik tevreden met het materiaal. Er is echter één ding dat hij mist: opdrachten waaraan de leerlingen echt samen moeten werken, waarbij ze hun eigen ding doen, maar van de ander afhankelijk zijn om tot een geheel te komen. Maar voor het overige: "Je kunt het zo inzetten. Je hoeft er niets meer aan te doen. Ik heb het gekopieerd, uitgedeeld en je hebt zelf gezien dat de leerlingen er zelfstandig mee aan de slag kunnen." ■

Het is gevarieerd, vindt leerling Kenan. "Er zijn filmpjes, opdrachten, theorie en soms moet je wat doen." De opdrachten zijn goed, vindt Ilham, behalve die ene waarvoor je veel moest opzoeken. Daar heeft ze een hekel aan. Ze zijn goed te lezen, vindt haar vriendin Sertap. Ja, de inleiding is wel lang. Meester Veld heeft die samen met de leerlingen gelezen. Ieder een klein stukje, voor een cijfer. ■

Docent Mari Veld sluit de les af met de vraag: "Welk beroep in de voeding is misschien iets voor jou?"

Kijk voor een download van de PSO Ideeënbox Groen op www.groenonderwijs.nl > vakblad editie 2